

VÝVOJ OCHRANY PŘÍRODY VE SLAVKOVSKÉM LESE – REZERVACE

Přemysl Tájek, AOPK ČR, Správa CHKO Slavkovský les a krajské středisko Karlovy Vary

Významný posun v poznání přírody Slavkovského lesa a její ochrany v uplynulých desetiletích velice dobře ilustruje vývoj v ochraně jejích nejcennějších částí. Pro zjednodušení jsou tato území dále nazývána „rezervacemi“ – jsou tím však myšleny všechny 4 existující kategorie tzv. maloplošných zvláště chráněných území – tj. národní přírodní rezervace, národní přírodní památky, přírodní rezervace a přírodní památky.

V době vzniku Správy CHKO Slavkovský les, tedy v roce 1974, bylo na území CHKO Slavkovský les 9 rezervací (Kladské rašeliny složené z nyníšších 5 oddělených částí jsou počítány jako jedna), z nichž 7 sloužilo k ochraně živé přírody. Tento stav vydržel až do roku 1985, kdy vznikla přírodní památka Sirňák, která se tak stala první rezervací vyhlášenou

v době existence Správy CHKO Slavkovský les. Zatímco v 80. letech vznikly pouze 2 nové rezervace, v 90. letech přišla významná vlna vyhlašování, související zčásti se změnou zákona o ochraně přírody v roce 1992. V tomto roce totiž získaly Správy CHKO na svém území kompetence k vyhlašování rezervací. Nutnost ochrany nejcennějších listnatých lesů a nelesních mokřadů tehdy vyústila v přísnější územní ochranu vybraných bučin a sutočových lesů (Holina, Podhorní vrch, Lazurový vrch, Údolí Teplé) a mokřadních luk (Upolínová louka pod Křížky, Prameniště Teplé, Mokřady pod Vlčkem). Novými chráněnými území se v té době však staly především menší lokality zajišťující ochranu nejcennějších částí neživé přírody, tedy geologických zajímavostí a vývěřů minerálních pramenů či plynů.

Maloplošně zvláště chráněná území v CHKO Slavkovský les v čase. Černě ohraničená jsou území sloužící k ochraně živé přírody, šedě k ochraně neživé přírody.

rok vyhlášení	název chráněného území
1933	Kladské rašeliny
1933	Svatošské skály
1933	Šemnická skála
1962	Křížky
1966	Planý vrch
1966	Vlček
1968	Smradoch
1969	Pluhův bor
1972	Homolka
1985	Sirňák
1989	Dominova skalka
1990	Holina
1990	Kynžvartský kámen
1990	Upolínová louka pod Křížky
1992	Údolí Teplé
1993	Milhostovské mofety

1993	Prameniště Teplé
1995	Čiperka
1995	Mokřady pod Vlčkem
1996	Košský pramen
1997	Čedičové varhany u Hlinek
1997	Lazurový vrch
1997	Moučné pytle
1997	Podhorní vrch
2003	Pístovská louka
2004	Hořečková louka na Pile
2004	Žižkův vrch
2007	Rašeliniště u myslivny
2008	Podhorní slatě
2008	Těšovské pastviny
2014	Čertkus
2014	Kounické louky
2014	Velikonoční rybník

Doplňování sítě chráněných území probíhá i v současnosti. Podrobné botanické podklady i stále kvalitnější informace o rozšíření vzácných druhů živočichů jasně ukázaly nutnost cílené péče a ochrany především lučních stanovišť. Pro Slavkovský les jsou typické výjimečně dobře zachovalé mokřadní a slatiništní louky s výskytem vzácných

rostlin a hnědáka chřastavcového, jednoho z nejhroženějších denních motýlů v Evropě. K ochraně těchto stanovišť byly v poslední době vyhlášeny lokality Hořečková louka na Pile, Rašeliniště u myslivny, Podhorní slatě, Čertkus a Kounické louky. Nejcennější sušší typy luk s významným výskytem vzácných druhů orchidejí jsou pak chráněny

rok 2000

rok 2014

v přírodních památkách Těšovské pastviny a Pístovská louka.

V současnosti existuje na území CHKO Slavkovský les 33 maloplošných zvláště chráněných území. 24 z nich slouží k ochraně přírodních stanovišť, vzácných druhů rostlin a živočichů; zbylých 9 je určeno k ochraně neživé přírody.

V souvislosti s novým plánem péče o CHKO byl zpracován seznam možných kandidátů na další rezervace. Zda se některé z těchto lokalit stanou maloplošnými zvláště chráněnými územími závisí na dalším průzkumu lokalit, vyhodnocení možných ohrožení, nutnosti péče o lokalitu, vypracování plánů péče apod. Kromě tradičně velice kvalitních botanických podkladů získávají v poslední době na významu také poznatky zoologické. Dokladem toho je i první čistě „zoologická rezervace“ Slavkovského lesa – Velikonoční rybník, vyhlášená v letošním roce. Jejím posláním je ochrana vzácných druhů obojživelníků a vážek. ■

Rok 2007: Tvorba hraničního značení tehdy nově vzniklé PR Rašeliniště u myslivny. Pavel Nechvátal při zatlukání tyčí pro státní znaky a Miloš Holub a Tomáš Peckert při tvorbě pruhového značení.

Obě fotografie Přemysl Tájek.

